

Enligt sändlista

NATURRESERVATET SNÖBERGET I LULEÅ KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7§ naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturvårdsförvaltare ska vara länsstyrelsen i Norrbottens län.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets namn:	Snöberget
Kommun:	Luleå
Lägesbeskrivning:	3 km SV Niemisel. Gröna (topografiska) kartan 25L NO.
Fastigheter:	Del av Kullen 2:1
Markägare:	Staten
Area:	417 ha
Därav landarea:	411 ha
Naturtyper:	Barrskog 300 ha Hällmark 64 ha Block- och stenmark 8 ha Myr 38,5 ha Sjö 6,5 ha

BESKRIVNING AV RESERVATET

Naturreservatet omfattar det skogsklädda Snöberget som med sina 241,7 m ö h är en av de högsta bergen i Råneå älvdal. Dess topp ligger ovanför högsta kustlinjen och Snöberget har därmed formats till ett skallottberg vars karakteristiska profil syns vida omkring. Själva toppen utgörs av morän som inte påverkats av havsvågornas svallande. Kalt berg och stora välutbildade klapperstensfält omger toppen och nedanför finns hårt till måttligt svallad morän. I svackor i de lägre delarna har det bildats torv.

1998-06-05

231-1600-95
25 02 159

Reservatet omfattar en mängd olika naturtyper. Kalotten kläs av urskogsartad grandominerad skog och på de omgivande hållmarkerna står spridda tallar, vissa flera hundra år gamla. Skogen i de lägre delarna är delvis påverkad av skogsbruk men hyser trots detta mycket höga naturvärden. Utmärkande för Snöbergsreservatet är nämligen det rika inslaget av lövträd, framförallt asp, i många bestånd. Lövrikedomen i området förklaras delvis kraftiga bränder i området för ca 150 år sedan. Blandskog med rik förekomst av grova aspar finns i den västra bergsslutningen liksom i flera av bestånden i den mosaik av myr- och fastmark som utgör reservatets södra del. Snöbergets östsluttning ned mot Snöbergstjärnen är beväxt med granskog. Tjärnen som omges av myrmarker gränsar i öster mot Lillberget. Gammal, tjäderbetad hållmarkstallskog växer på Lillbergets topp och på bergets västsluttning står naturskog av tall. I slutningens nedre delar ökar inslaget av gran, asp och sälg.

Snöbergsreservatet har stor förekomst av rödlistade arter, både sådana som är knutna till bestånd med mycket lång kontinuitet och sådana som förekommer i brandpräglade asp- och sälgrika skogar. Bland annat förekommer långskägg (*Usnea longissima*) i gammal granskog i området. Arten anses akut hotad i Sverige och påträffas främst i mycket gamla och orörda skogar. I de delar av reservatet som är rika på granlågor finns en mängd hotade vedsvampar, varav den sällsynta blacktickan (*Junghuhnia collabens*) hör till de mer uppmärksammade fynden. Många sällsynta trädlevande arter som är knutna till asp och sälg förekommer i reservatet. Här finns bl a en stor förekomst av gelélavar (*Collema* spp.) och flera sälgar hyser dofticka (*Haploporus odoros*).

Snöbergsområdet nyttjas flitigt för rekreation och friluftsliv. En stig leder upp till toppen. Vid gynnsamma väderförhållanden har besökaren en utsikt som sträcker sig flera mil ut över skogslandskapet.

Naturreservatet Snöberget med omgivande skogsland ingår i en ekologisk landskapsplan som markägaren upprättade 1996 i samarbete med skogsvårdsstyrelsen, länsstyrelsen och Luleå naturskyddsförening. Syftet med landskapsplanen är att försöka bibehålla den biologiska mångfalden i området samtidigt som man bedriver ett rationellt skogsbruk. Själva naturreservatet utgör det största av flera kärnområden som ska lämnas till fri utveckling. I andra områden kan ett naturvårdsanpassat skogsbruk bedrivas. Nyskapande av biotoper som det är brist på i landskapet skall äga rum som tex brandfält. Forskning bedrivs i området för att få klarhet i hur vissa arter påverkas av anpassade skogsbruksmetoder. Referensområden där ingen påverkan sker har forskarna placerat inne i naturreservatet.

Snöberget har tack vare samarbetsprojektet blivit känt inom naturvårds- och skogsbrukets kretsar i hela landet. Projektet har i flera olika sammanhang lyfts fram som ett gott exempel på hur samarbete och modern GIS-teknik kan bidra till att klara den biologiska mångfalden.

1998-06-05

231-1600-95

25 02 159

ÄRENDETS BEREDNING

Snöberget har länge varit känt som ett av Norrbottens förnämsta exempel på kalottberg och planer på att göra naturreservat av området har funnits sedan 1970-talet. Själva kalotten utpekades 1986 som ett urskogsobjekt.

Naturskyddsföreningen uppmärksammade att även Snöbergets omgivningar hade höga naturvärden i samband med att SCA 1992 aktualiserade avverkningar i området. Som en följd av detta enades SCA, skogsvårdsstyrelsen och länsstyrelsen om att en ekologisk landskapsplan skulle upprättas och att staten skulle köpa in själva Snöberget. Markköpet har till hälften finansierats av en EU:s fonder, Lifefonden.

GRUND FÖR BESLUTET

Naturreservatet Snöberget har betydande geologiska och geomorfologiska naturvärden som ett av Norrbottens mest välutvecklade kalottberg. De biologiska naturvärdena är betydande inom reservatet som omfattar en mosaik av olika naturtyper. Stora delar av skogen är urskogartad och många bestånd är rika på grova aspar och sälgar. Området är ett av länets värdefullaste lokaler för hotade och sårbara skogsknutna arter. Snöberget utgör även ett populärt friluftsområde, inte minst för den fantastiska utsikten uppe från bergets topp.

Området bör särskilt skyddas på grund av dess biologiska värden och betydelse för kändomen om landets natur.

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET

Ändamålet med reservatet är att bevara områdets geologiska, botaniska och zoologiska värden. Reservatet ska utgöra ett kärnområde som ska få utvecklas fritt i det landskapsekologiskt planerade området. Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål- ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 och 10 §§ naturvårdsförordningen att i beslutet angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheter inom reservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att:

1. Utföra avverkning eller andra skogsbruksåtgärder
2. Ta bort eller upparbeta stående eller liggande döda träd
3. Anlägga väg eller ledning

1998-06-05

231-1600-95
25 02 159

4. Skada eller förändra mark eller vegetation, t ex genom att spränga, borra, schakta, dika, dämma, utfylla, gräva eller bedriva täkt i någon form
5. Anordna upplag
6. Uppföra eller ändra byggnad eller anläggning utöver det som behövs för reservatets skötsel. Se dock punkt 10 nedan
7. Använda kemiska bekämpningsmedel, gödsla eller kalka
8. Plantera in för trakten främmande växt- eller djurart
9. Sätta upp tavla, plakat eller skylt

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

10. Uppföra s k jaktorn för älgjakt

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för underhåll av befintliga anläggningar, stigar, kraftledningar, telekablar eller de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel.

Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen. Lokalisering och utformning av eventuella nya renskötselanläggningar samt ändring av befintliga anläggningar skall dock ske i samråd med länsstyrelsen (20 § naturvårdslagen).

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om markägarens skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla de åtgärder och anläggningar som erfordras för att tillgodose:

1. Reservatets vård och skötsel
2. Besökande allmänhet

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Reservatet är tillgängligt enligt allemansrätten. Förutom de inskränkningar som följer av andra lagar och förordningar gäller förbud att:

1. Skada mark eller vegetation, inklusive döda stående eller liggande träd
2. Störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller att medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt
3. Elda direkt på klipphällar

1998-06-05

231-1600-95
25 02 159

**D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande
naturvårdsförvaltningen av reservatet.**

Målet med reservatets skötsel är av bevara området naturvärden samt att bevara eventuella kulturminnesmärken. De anordningar för besökare som eventuellt behövs ska anpassas till detta mål. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter och åtgärder som framgår av bifogad skötselplan, bilaga 2.

Länsstyrelsen kan i särskilda fall medge undantag från gällande reservatsföreskrifter (12 § naturvårdslagen).

GÄLLANDE REGLER

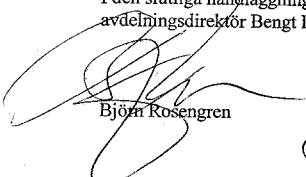
Enligt 1 § terrängkörningslagen (SFS 1975:1313) är det förbjudet att köra med motor-drivet fordon i terräng på barmark för andra ändamål än jordbruk och skogsbruk. Undantag gäller för uttransport av fälld älg eller björn.

ÖVRIGT

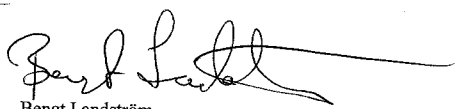
Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet enligt bilaga 3.

Beslut om bildande av Naturresevatet Snöberget togs av länsstyrelsens styrelse 1998-05-06. I beslutet deltog landshövding Björn Rosengren samt ledamöterna Bengt Ek, Toivo Hofslagare, Staffan Ohlsson, Eleonor Klockare, Lars Spolander, Kjell Mickelsson, Lars Törnman, Kent Ögren, Bernhard Winsa, Kenneth Backgård, Hans Swedell, Roland Boström och Ulf Rehnberg.

I den slutliga handläggningen deltog länsexperten för naturvård Hans Furmark samt avdelningsdirektör Bengt Landström, den senare föredragande.

Björn Rosengren

Bengt Landström

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SNÖBERGET I LULEÅ KOMMUN

Allmänt

En av grundtankarna med naturreservatet Snöberget är att det ska utgöra ett kärnområde som ska få utvecklas fritt i ett större landskapsplanerat område. Kännetecknande för naturreservatet Snöberget är att skogen befinner sig i olika successionsstadier. Snöbergets olika växt- och djurarter är anpassade till olika stadier. På sikt kommer sannolikt artsammansättningen i reservatet att domineras av arter bundna till äldre successionsstadier. Kunskaperna om hur skogsreservat som får utvecklas fritt och hur olika skötselmetoder påverkar den biologiska mångfalden ökar hela tiden. Bl a bedrivs forskning i området. Sammantaget kan detta föranleda att nu föreliggande skötselplan kan komma att revideras.

Disposition och skötsel av mark och vatten

Övergripande mål

Målet med reservatets skötsel är att bevara områdets geovetenskapliga, botaniska och zoologiska värden. Förändringar av naturtillståndet ska tills vidare ske genom naturlig succession.

Generella riktlinjer och åtgärder

Växt- och djurliv ska tills vidare tillåtas att utvecklas fritt inom reservatet. Efter särskild utredning kan dock naturvårdsbränning bli aktuell i vissa bestånd. Om spontan brand uppkommer ska brandbekämpning ske med så skonsamma metoder som möjligt.

Anordningar för friluftslivet

Övergripande mål

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas på dess naturgivna förutsättningar. Vissa anordningar för att befrämja och kanalisera friluftslivet kan dock iordningställas vid behov och efter samråd med berörda intressenter.

Åtgärder

Skötsel och underhåll av anordningar för friluftslivet regleras i en särskild överenskommelse. Skyltning och annan information ska fastställas i en särskild skyltplan.

Utmärkning

Reservatet ska utmärkas enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Ekonomisk utredning görs i samband med planeringen av anordningar.
Naturvårdsverket bekostar naturvårdsförvaltningen.

[illegible]**Skala 1:20 000****Kartblad 25L NO**